

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av överenskommelsen med Amerikas förenta stater om verkställighet av underhållsskyldighet och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den med Amerikas förenta stater den 3 april 2006 ingångna överenskommelsen om verkställighet av underhållsskyldighet samt förslaget till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Syftet med överenskommelsen är att inrätta ett enhetligt och effektivt system för verkställighet av underhållsskyldighet, erkännande av beslut om underhåll och fastställande av föräldraskap. Med hjälp av överenskommelsen vill man i en större omfattning än för närvarande säkerställa att fastställda avtal eller beslut om

underhållsbidrag till barn erkänns och verkställs i Förenta staterna oberoende av delstat.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president. Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag då de fördragslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella förutsättningarna för ikraftträdandet har uppfyllts.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 Inledning.....	3
2 Nuläge	3
2.1 Erkännande och verkställighet av utländska beslut om underhåll i Finland	3
2.2 Praxis för indrivning av underhållsbidrag visavi Förenta staterna.....	3
2.3 Bedömning av nuläget	4
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	4
4 Propositionens konsekvenser.....	5
5 Beredningen av propositionen.....	5
DETALJMOTIVERING	7
1 Överenskommelsens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland	7
2 Lagförslag.....	10
3 Ikraftträdande	11
4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning	11
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	11
4.2 Behandlingsordning	12
LAGFÖRSLAG	13
Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Amerikas förenta stater om verkställighet av underhållsskyldighet.....	13
AVTALSTEXT	14

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

För att underlätta indrivningen av underhållsbidrag från utlandet har internationella konventioner ingåtts. I New York-konventionen om indrivning av underhållsbidrag i utlandet (FördrS 37/1962) som ingicks den 20 juni 1956 under ledning av Förenta Nationerna föreskrivs om ordnandet av det administrativa samarbetet mellan de behöriga myndigheterna. I de konventioner om erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsbidrag som ingåtts i Haag den 15 april 1958 (FördrS 41-42/1967) och den 2 oktober 1973 (FördrS 35/1983) meddelas de fördragsslutande staterna gemensamma föreskrifter om ömsesidigt erkännande och verkställighet av beslut om underhållsbidrag samt regler om beviljande av rättshjälp.

Förenta staterna har inte tillträtt New Yorkkonventionen eller Haagkonventionerna. Finland och Förenta staterna har sedan den 1 september 1996 tillämnat ett reciprocitetsarrangemang på delstatsnivå vid indrivningen av underhållsbidrag. Det har dock visat sig vara besvärligt att få till stånd ett reciprocitetsarrangemang med de olika delstaterna, eftersom Finland inte fått respons på alla förslag om ömsesidighet som lagts fram för de olika delstaterna. Att översända indrivningshandlingar till en delstat som accepterat arrangemanget har inte heller nödvändigtvis alltid lett till några indrivningsåtgärder. Det blev möjligt att komma överens om ett arrangemang på federal nivå när Förenta staterna utfärdade bestämmelser om en centralmyndighet på federal nivå.

Syftet med det föreslagna arrangemanget är att inrätta ett enhetligt och effektivt system för verkställighet av underhållsskyldighet, erkännande av beslut om underhåll och fastställande av föräldraskap.

2 Nuläge

2.1 Erkännande och verkställighet av utländska beslut om underhåll i Finland

Finland har tillträtt 1956 års New Yorkkonvention om indrivning av underhållsbi-

drag i utlandet. Med stöd av förordningen om utrikesministeriets uppgifter vid indrivning av underhållsbidrag (831/1989) är utrikesministeriet den förmedlande och mottagande myndighet som avses i New Yorkkonventionen. Enligt förordningen är utrikesministeriet likaså centralmyndighet i de fall då indrivningen av underhållsbidrag grundar sig på Haagkonventionen eller på ömsesidighet.

Finland har likaså tillträtt de konventioner om erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsbidrag som ingåtts i Haag 1958 och 1973. Konventionen från 1973 ersatte, i fråga om de länder som tillträtt den, konventionen från 1958.

I 1 § 1 mom. i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (370/1983) bestäms att ett utomlands givet beslut om underhållsbidrag gäller och skall verkställas i Finland om beslutet har givits i en stat som tillträtt 1973 års Haagkonvention. Lagens tillämpningsområde har utvidgats genom förordningen om erkännande och verkställighet av beslut om underhållsbidrag i vissa fall (832/1989). I 1 § i förordningen bestäms att ett beslut om underhållsbidrag gäller och skall verkställas i Finland, även om beslutet har meddelats i en sådan främmande stat som inte är part i 1973 års Haagkonvention.

2.2 Praxis för indrivning av underhållsbidrag visavi Förenta staterna

Det nuvarande reciprocitetsarrangemanget på delstatsnivå mellan Finland och Förenta staterna har inte satts i kraft nationellt, utan ett meddelande om det har utfärdats av utrikesministeriet (FördrS 57/1996). Enligt detta meddelande tillämpar Finland och alla Förenta staternas delstater och territorier utom Alabama ömsesidighet vid indrivning av underhållsbidrag från den 1 september 1996. Utrikesministeriet är den förmedlande och mottagande myndigheten i Finland. I egenkap av instans som betalar ut underhållsstöd

är de kommunala socialmyndigheterna in-
drivningsskyldiga, och inom ramen för denna
skyldighet utarbetar myndigheten i fråga an-
sökans om indrivning av underhållsbidrag i
samarbete med barnets vårdnadshavare. Vid
behov ger utrikesministeriet råd till både
myndigheter och privata sökande.

Ömsesidigheten grundar sig på internatio-
nell sedvanerätt och på att en stat frivilligt
erkänner och verkställer ett beslut som fattats
i en främmande stat samtidigt som den beak-
tar den nationella lagstiftningen. När det
gäller Finland har erkännandet och verkstäl-
ligheten av ett beslut som fattats i Förenta
staterna grundat sig på tillämpningen av 1 § i
förordningen om erkännande och verkställig-
het av beslut om underhållsbidrag i vissa fall
(832/1989). När det gäller Förenta staterna
har reciprocitetsarrangemanget förutsatt ett
separat godkännande i varje delstat. Vilken
form godkännandet haft har varit beroende
av delstaten och dess lagstiftning. Delstaterna
har kunnat avge en uttrycklig reciprocitets-
förklaring eller tyst godkänna situationen ge-
nom att ta upp ett översänt indrivningsärende
till behandling.

2.3 Bedömning av nuläget

Finland erkänner och beslutar om verkstäl-
ligheten av beslut om underhållsbidrag som
fattats i Förenta staterna oberoende av i vil-
ken delstat beslutet har fattats. Däremot har
erkännandet och verkställigheten i Förenta
staterna av ett beslut om underhållsbidrag
som fattats i Finland varit beroende av om
delstaten i fråga godkänner reciprocitetsar-
rangemanget med Finland. I Finland finns
uppskattningsvis 200-300 sådana fall av in-
drivning av underhållsbidrag där den under-
hållsskyldige är bosatt i Förenta staterna. När
det gäller de delstater som accepterat ömse-
sidigheten med Finland har indrivningen för-
löppt relativt väl. Största delen av de under-
hållsskyldiga bor dock i sådana delstater i
vilka myndigheterna antingen returnerar be-
gäran om indrivning eller inte ger någon re-
spons på kontakterna.

Tabell: Antalet fall av indrivning av under-
hållsbidrag 1996-2005

År	Av en under- hållsskyldig som är bosatt i Förenta sta- terna till Fin- land	Av en under- hållsskyldig som är bosatt i Finland till Förenta sta- terna
1996	15	3
1997	20	1
1998	18	2
1999	19	2
2000	13	2
2001	25	0
2002	15	1
2003	17	2
2004	29	2
2005	25	2

Förenta staterna har ingått motsvarande
överenskommelser på federal nivå också med
andra länder i Europa, t.ex. Irland, Polen,
Portugal, Norge och Schweiz. Dessutom del-
tar Förenta staterna aktivt i beredningen av
den nya konvention om indrivning av under-
hållsbidrag som bereds inom ramen för
Haagkonferensen för internationell privaträtt.
Det är dock inte säkert att Förenta staterna
tillträder konventionen i fråga, och i vilket
fall som helst tar det sannolikt flera år för
konventionen att träda i kraft. En bilateral
överenskommelse ger dessutom större möj-
ligheter att driva in underhållsbidrag. Över-
enskommelsen omfattar också rättsgenetiska
faderskapsundersökningar, inklusive möjlig-
heten att kostnadsfritt fastställa faderskap.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Det framförhandlade nya avtalsarrange-
manget skiljer sig från det nuvarande reci-
procitetsarrangemanget på delstatsnivå på så
sätt, att det är fråga om ett statsfördrag som
på federal nivå ingåtts mellan Finland och
Förenta staterna. Syftet med överenskom-
melsen är att stärka barnens ställning i såda-
na situationer där barnets andra förälder inte
bor tillsammans med barnet i samma land.
Bestämmelserna i överenskommelsen syftar
till att inrätta ett enhetligt och effektivt sy-

stem för verkställighet av underhållsskyldighet, erkännande av beslut om underhåll och fastställande av föräldraskap. Överenskommelsen syftar till att i större utsträckning än för närvarande säkerställa att ett beslut om underhållsbidrag som fattats i Finland erkänns och verkställs i Förenta staterna oberoende av i vilken delstat den underhållsskyldige bor.

För närvarande består största delen av de fordringar som drivs in utomlands för Finlands del av socialmyndigheternas fordringar som gäller återkrav av underhållsstöd av en underhållsskyldig som bor utomlands. Av de fordringar som Helsingfors stads socialverk driver in hos underhållsskyldiga som är bosatta i Förenta staterna är kommunens andel ca 70 procent och barnens andel ca 30 procent. Målet med överenskommelsen är att effektivisera möjligheterna att driva in både barnens fordringar och återkräva de underhållsstöd som kommunerna betalat till ett i Finland bosatt barn av en underhållsskyldig som är bosatt i Förenta staterna.

Överenskommelsen gäller underhållsskyldighet till följd av familjerektion eller föräldraskap, inbegripet underhållsskyldighet för barn födda utom äktenskap. Överenskommelsen tillämpas också på indrivning av utestående underhåll och på ändringar av underhållsbidrag som skall betalas enligt befintliga beslut om underhåll. Beslut som gäller underhållsskyldighet gentemot make eller maka verkställs på basis av ömsesidighet mellan Finland och den amerikanska delstaten eller något annat område under amerikansk jurisdiktion. Rättsmedlen i överenskommelsen är inte exklusiva och påverkar inte möjligheten att använda andra rättsmedel för verkställighet av en gällande underhållsskyldighet. Överenskommelsen tillämpas inte om tillämpningen är uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen hos den anmodade fördragsslutande parten. Överenskommelsens tillämpningsområde omfattar också fastställande av faderskap då detta hänför sig till fastställandet och indrivningen av underhållsbidrag.

I propositionen ingår ett förslag till en s.k. blandad lag genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

4 Propositionens konsekvenser

Propositionen medför inte några särskilda ytterligare förpliktelser för Finlands del.

Propositionen innehåller inte något som har nya ekonomiska konsekvenser för statsfinanserna och inte heller andra konsekvenser av större betydelse. Förfarandena enligt överenskommelsen, inklusive centralmyndighetens tjänster samt det rättsliga och administrativa bistånd som behövs, är kostnadsfria för sökanden. Kostnaderna för blod- eller vävnadstest för fastställande av föräldraskap skall bäras av den anmodade centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet. En överenskommelse på federal nivå garanterar att de behövliga myndighetsåtgärderna är kostnadsfria i samtliga delstater i Förenta staterna på samma sätt.

Genom propositionen försöker man effektivisera möjligheterna att av en underhållsskyldig som är bosatt i Förenta staterna driva in de underhållsstöd som kommunerna betalat, vilket kan ha positiva ekonomiska konsekvenser för den kommunala ekonomin. Det är inte möjligt att förete någon exakt uppskattning i euro, och med tanke på det relativt ringa antalet fall torde konsekvenserna inte bli betydande.

Genom propositionen strävar man efter att förbättra ställningen för barn vars ena förälder bor i Förenta staterna så att deras ställning blir jämlik andra barns. Propositionen har konsekvenser för de mänskliga rättigheterna när det gäller tillgodoseendet av barnens rättigheter.

Genom propositionen strävar man efter att underlätta handläggningen av indrivningsärenden i praktiken. Centralmyndigheterna kan för hela förbundsstatens del förhandla centraliserat om lösningen på problem. Vid fastställande av faderskap där den biologiska fadern på grund av det långa avståndet har svårt att komma till den finska ambassaden för erkännande av faderskap kan förfarandet för snabbas genom samarbete med de amerikanska myndigheterna.

5 Beredningen av propositionen

Finlands meddelande om ömsesidighet från 1996 utfärdades i enlighet med den dåvaran-

de lagstiftningen i Förenta staterna separat för varje delstat. Därefter har i Förenta staterna med stöd av en lag med namnet Social Security Act på federal nivå föreskrivits om internationell indrivning av underhållsbidrag, varvid det blev möjligt att på federal nivå ingå bilaterala överenskommelser med främmande stater. Dessutom föreskrevs om en centralmyndighet som ansvarar för den internationella indrivningen av underhållsbidrag. Med anledning härav inledde Finland och Förenta staterna förhandlingar om att ersätta det nuvarande systemet på delstatsnivå med en överenskommelse om ömsesidighet på federal nivå. Förhandlingarna fördes 1997 och 1998. År 2001 tog representanter för Förenta staterna på nytt brevledes kontakt med utrikesministeriet i Finland och framförde sin vilja att inleda beredningen av en överenskommelse om indrivning av underhållsbidrag på federal nivå med Finland. Någon egentlig förhandlingsdelegation tillsattes inte för förhandlingarna, utan förhandlingar-

na fördes i fri form mellan utrikesministeriet och U.S. Department of State.

Innan överenskommelsen undertecknades begärdes utlåtanden av justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet samt Helsingfors stads socialverk. Remissinstanserna förordade i princip det föreslagna avtalsarrangemanget.

Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 3 april 2006. Avdelningschef Irma Ertman från utrikesministeriet undertecknade överenskommelsen för Finlands del och ambassadör Marilyn Ware för Förenta staternas del.

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet och utlåtande om den har begärts av justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Helsingfors stads socialverk. Remissinstanserna har i princip förordat lagförslaget. De omständigheter som framförts i utlåtandena har i möjligaste mån beaktats i lagens slutliga utformning.

DETALJMOTIVERING

1 Överenskommelsens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Inledning

I överenskommelsens inledning konstateras allmänt vad som är avsikten med överenskommelsen.

Artiklar

Artikel 1. Syfte. Syftet med överenskommelsen är, om inte något annat följer av bestämmelserna i överenskommelsen, enligt punkt a i artikeln att tillämpa överenskommelsen på sådan indrivning av underhållsbidrag eller återbetalning av underhållsstöd som en underhållsberättigad eller en myndighet som utbetalat underhållsstöd till en underhållsberättigad person under en fördragsslutande parts jurisdiktion har rätt till från en underhållsskyldig som omfattas av den andra fördragsslutande partens jurisdiktion. I punkt b i artikeln förtecknas de beslut om underhållsbidrag som fattats inom den ena fördragsslutande partens jurisdiktion och som kan erkännas och verkställas inom den andra fördragsslutande partens jurisdiktion. De avtal mellan parterna som nämns i bestämmelsen innefattar också förlikningar. Begreppet avtal om underhållsbidrag är därmed mera omfattande än begreppet avtal som skall erkännas enligt lagstiftningen i Finland. Avsikten är dock att begreppet avtal skall stämma överens med 3 § i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (370/1983) och artikel 21 i 1973 års Haagkonvention så, att också förlikningen är verkställbar i den stat där förlikningen har ingåtts. Eftersom bestämmelsen i fråga endast gäller syftet med överenskommelsen och därmed inte förpliktar Finland att verkställa sådana förlikningar som inte är verkställbara i ursprungsstaten finns det inte något behov av att närmare definiera begreppet förlikning.

Artikel 2. Räckvidd. Enligt punkt 1 i artikeln gäller överenskommelsen underhållsskyldighet till följd av familjerelation eller

föräldraskap, inbegripet underhållsskyldighet för barn födda utom äktenskap. Beslut om underhållsskyldighet gentemot make eller maka eller förutvarande make eller maka verkställs dock på basis av ömsesidighet mellan Finland och den amerikanska delstaten eller något annat område under amerikansk jurisdiktion. Enligt punkt 2 i artikeln tillämpas överenskommelsen också på indrivning av utestående underhåll och på ändringar av underhållsbidrag som skall betalas enligt ett befintligt beslut om underhåll. Enligt punkt 3 i artikeln är rättsmedlen i överenskommelsen inte exklusiva och påverkar inte möjligheten att använda andra rättsmedel för verkställighet av en gällande underhållsskyldighet. Enligt punkt 4 i artikeln tillämpas överenskommelsen inte om tillämpningen är uppenbart oförenlig med grunderna för den anmodade fördragsslutande partens rättsordning. Denna punkt stämmer överens med 7 § 1 mom. 1 punkten i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (370/1983).

Artikel 3. Centralmyndigheter. Enligt punkt 1 i artikeln har de centralmyndigheter som de fördragsslutande parterna utsett till uppgift att främja efterlevnaden av bestämmelserna i överenskommelsen. Enligt punkt 2 i artikeln är utrikesministeriet centralmyndighet i Finland och enligt punkt 3 är Office of Child Support Enforcement in the Department on Health and Human Services centralmyndighet i Förenta staterna. Enligt punkt 4 i artikeln får de fördragsslutande parterna också utse andra myndigheter för att verkställa bestämmelserna i överenskommelsen i samråd med centralmyndigheten. För Finlands del sköts uppgifterna enligt överenskommelsen bl.a. av de lokala socialmyndigheterna som i huvudsak upprättar ansökningarna om indrivning av underhållsbidrag för barn som bor i Finland. I punkt 5 i artikeln föreskrivs om skyldigheten att genast meddela den andra fördragsslutande partens centralmyndighet varje ändring med avseende på en fördragsslutande parts centralmyndighet eller andra utsedda myndigheter. Enligt punkt 6 i artikeln skall centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet sända un-

derrättelserna direkt till centralmyndigheten eller en annan utsedd behörig myndighet hos den andra fördragsslutande parten.

Artikel 4. *Ansökningar, översändande av handlingar och rättshjälp.* I artikeln fastställs hur ansökningar om indrivning av underhållsbidrag i praktiken skall översändas. Enligt punkt 1 i artikeln skall en ansökan om indrivning av underhållsbidrag eller återkrav av underhållsstöd hos en svarande som omfattas av den anmodade fördragsslutande partens jurisdiktion göras av centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodande fördragsslutande parten och i enlighet med den anmodande fördragsslutande partens tillämpliga förfaranden. I punkt 2 i artikeln föreskrivs om det standardformulär som skall användas vid ansökan, om de handlingar som skall bifogas samt om språkkraven. Enligt punkt 3 i artikeln skall centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten översända handlingarna till centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten. I punkt 4 i artikeln föreskrivs om den anmodande myndighetens skyldighet att förvisa sig om att handlingarna är korrekta innan de översänds. I punkt 5 i artikeln samt i dess stycke a och b föreskrivs om de handlingar som skall fogas till ansökan i sådana fall där ansökan grundar sig på eller handlingarna innehåller ett avgörande om fastställande av föräldraskap eller betalning av underhåll, fattat av en behörig domstol eller en behörig myndighet. Enligt stycke c i punkt 5 i artikeln skall den anmodande myndigheten underrätta den anmodade myndigheten om alla senare ändringar av det belopp som skall verkställas enligt beslutet. I punkt 6 i artikeln föreskrivs om de fördragsslutande parternas skyldighet att vid utförandet av sina åligganden enligt överenskommelsen bistå varandra och lämna varandra information inom ramen för sina respektive lagstiftningar och i enlighet med gällande fördrag om rättshjälp mellan de fördragsslutande parterna. I punkt 7 i artikeln ingår en bestämmelse om att alla dokument som översänds enligt överenskommelsen skall vara undantagna från kravet på legalisering. Inte heller i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet be-

slut angående underhållsbidrag (370/1983) ställs något krav på legalisering på handlingarna.

Artikel 5. *Uppgifter för den anmodade fördragsslutande partens centralmyndighet.* Enligt den i artikeln fastställda mest centrala skyldigheten i överenskommelsen skall centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten på den sökandes vägnar vidta alla vederböriga åtgärder för att erhålla återbetalning av eller kompensation för ett underhåll, inbegripet inledande och fullföljande av rättsliga förfaranden som gäller underhåll, fastställande av föräldraskap vid behov, verkställighet av rättsliga eller administrativa beslut och indrivning av betalningar och utbetalning av belopp som drivits in. Myndigheten i fråga är inte skyldig att inleda rättsliga förfaranden eller söka ändring i ett avgörande i en lägre domstol, om bedömningen är att det rättsliga förfarandet inte kan ge det slutresultat som krävs. Överenskommelsen förpliktar inte heller myndigheten att bistå den underhållsskyldige i ärenden som gäller en sänkning av underhållsbidraget.

Artikel 6. *Kostnader för tjänsterna.* I artikeln förutsätts att förfarandena skall vara kostnadsfria för sökanden. Till de kostnadsfria åtgärderna hör centralmyndighetens eller en annan utsedd myndighets tjänster samt det rättsliga och administrativa bistånd som behövs. I 1 § i förordningen om beviljande av fri rättegång i vissa fall (833/1989) föreskrivs att i ärenden som gäller 1) verkställighet av beslut om underhållsbidrag i enlighet med lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (370/83) eller 2) fastställande av faderskap eller underhållsbidrag skall en sökande som saknar hemvist i Finland, under förutsättning av ömsesidighet beviljas fri rättegång, utan hinder av vad som i övrigt bestäms om förutsättningarna för fri rättegång. Enligt övergångsbestämmelsen i 31 § i rättshjälpslagen (257/2002) skall beträffande vad som i annan lag bestäms om lagen om fri rättegång i stället iakttas vad som föreskrivs i lagen i fråga. En sökande från Förenta stater kan således åsamkas kostnader endast i sådana fall då domstolen ålägger honom eller henne att ersätta motpartens rättegångskost-

nader. Enligt den ståndpunkt som framgår av Högsta domstolens avgöranden HD 2003:104 och HD 2003:105 fastställs skyldigheten att ersätta rättegångskostnaderna i ett ärende som gäller underhåll för barn för barnets del enligt 21 kap. 2 § i rättegångsbalken. Ett barn som har hemvist i Förenta staterna och som förlorar en rättegång som gäller underhållsbidrag i Finland blir alltså i regel inte tvunget att betala rättegångskostnaderna för den i Finland bosatta motparten. Enligt ovan nämnda moment kan den ena parten dock åläggas att helt eller delvis ersätta motpartens rättegångskostnader om det finns särskilda skäl därtill. Enligt den regeringsproposition som gäller en ändring av bl.a. 21 kap. i rättegångsbalken (RP 107/1998 rd s. 17-18) kan särskilda skäl föreligga då det är fråga om rättsmissbruk eller då parterna är av olika åsikt om målets utgång, dvs. saken är stridig. Enligt Högsta domstolens avgörande HD 2003:105 kan inte enbart det faktum att ärendet är stridigt betraktas som en tillräcklig orsak för att i underhållsärenden avvika från huvudregeln, utan man måste fästa uppmärksamhet vid de grunder parterna har för att bestrida ärendet. Även om det i någon mån är en tolkningsfråga när särskilda skäl skall anses föreligga torde man kunna utgå från att det i ett ärende som gäller fastställande av underhållsbidrag närmast bara kan vara fråga om en ogrundad fördröjning av rättegången eller rättsmissbruk. Också enligt 32 § i lagen om faderskap (700/1975) svarar parterna i mål om fastställande av faderskap själva för de kostnader som åsamkas dem av rättegången, om inte synnerligen vägande skäl att erlægga motpartens rättegångskostnader föreligger och ersättandet av kostnaderna kan anses skäligt med hänsyn till parternas ekonomiska förhållanden. På grund av detta har i artikeln gjorts en reservation för Finlands del om att i ärenden som gäller fastställande av föräldraskap och underhållsbidrag kan en sökande som förlorat sin sak åläggas att betala rättegångskostnaderna om talan befunnits oppenbart ogrundad. Enligt artikeln kan centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten bestämma att svaranden skall betala de kostnader som uppkommit till följd av en rättegång mot honom eller henne. I artikeln

föreskrivs dessutom om ansvaret att ersätta kostnaderna för blod- eller vävnadstest för fastställande av föräldraskap.

Artikel 7. Erkännande och verkställighet av beslut om underhåll. I punkt 1 i artikeln föreskrivs om en fördragsslutande parts skyldighet att erkänna och verkställa beslut om underhåll som fattats av den andra fördragsslutande parten, i den omfattning som omständigheterna i fallet stödjer ett erkännande och verkställighet i enlighet med lagarna hos den förstnämnda fördragsslutande parten. Bestämmelsen motsvarar 7 § 1 mom. 2 punkten i lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (379/1983). Punkt 2 i artikeln gäller beslut om underhåll som fattats i svarandens utemål, varvid erkännandet och verkställigheten förutsätter att svaranden delgivits ärendet och beretts möjlighet att bli hörd i enlighet med den anmodade fördragsslutande partens bestämmelser. Med stöd av bestämmelsen är Förenta staterna inte skyldigt att erkänna och verkställa ett beslut om underhåll som fattats i Finland om delgivningen tillställs svaranden genom kungörelse. I 7 § 3 mom. i ovan nämnda lag föreskrivs att om svaranden inte varit närvarande vid sakens behandling, erkänns beslutet i Finland endast om stämning eller kallelse, som innehåller uppgift om käromålets väsentliga innehåll, delgivits svaranden i enlighet med de bestämmelser som gäller i den stat där beslutet gavs och svaranden med hänsyn till omständigheterna har haft tillräckligt tid att svara i saken. För att ett beslut om underhåll som fattats i Förenta staterna skall erkännas och verkställas i Finland måste stämningen av svaranden alltså ha skett i enlighet med bestämmelserna i Förenta staterna och svaranden måste med hänsyn till omständigheterna ha haft tillräckligt tid att svara i saken. I punkt 3 i artikeln föreskrivs om den fördragsslutande partens skyldighet att vidta alla vederbörliga åtgärder för att få till stånd ett beslut om underhåll, om ett beslut som fattats i ursprungsstaten inte kan erkännas. Bestämmelsen gäller dock endast sådana åtgärder som hör till myndighetens nationella behörighet.

Artikel 8. Tillämplig lag. Enligt punkt 1 i artikeln skall en fördragsslutande part utföra

alla åtgärder och förfaranden enligt överenskommelsen i enlighet med sin egen lagstiftning, inbegripet val av lagregler och förfaranden. Enligt punkt 2 i artikeln får det inte krävas att ett barn eller barnets vårdnadshavare personligen är närvarande under rättsliga förfaranden enligt överenskommelsen. Bestämmelsen gäller t.ex. rättsliga förfaranden för fastställande av faderskap och för fastställande och ändring av underhållsbidrag för barn, ärenden som gäller erkännande och verkställbarhet av utländska beslut samt ärenden som gäller verkställighet av beslut om underhållsbidrag. Enligt 12 kap. 6 § i rättegångsbalken (690/1997) har domstolen möjlighet att ålägga en part att infinna sig personligen till förhandlingen i ett tvistemål. Finlands lagstiftning överensstämmer därmed inte med artikeln. Den internationella rättshjälpen omintetgår dock till stor del om barnet eller dess vårdnadshavare åläggs att resa till rättegången. Resekostnaderna kan motsvara det underhållsbidrag som betalas ut under flera månader eller t.o.m. ett år. Bestämmelsen i artikel 8 skall anses sakligt motiverad och därför bör saken regleras i ikraftsättandelagen. Vid hörandet av barnet eller dess vårdnadshavare är det dessutom möjligt att dra nytta av den konvention om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (FördrS 37/1976) som ingicks i Haag den 18 mars 1970 och som både Finland och Förenta staterna har tillträtt. I dessa fall kan hörandet ske i en behörig myndighet i Förenta staterna och barnet eller dess vårdnadshavare behöver inte resa till Finland.

Artikel 9. Territoriell tillämpning. I punkt 1 i artikeln föreskrivs om överenskommelsens territoriella tillämpning för Finlands del och i punkt 2 för Förenta staternas del. För Finlands del tillämpas överenskommelsen i hela landet och för Förenta staternas del i alla delstater, distriktet District of Columbia, Guam, Puerto Rico, amerikanska Jungfruöarna och varje annat område under amerikansk jurisdiktion som iakttar avdelning IV-D i lagen om social trygghet.

Artikel 10. Klausul avseende förbundsstaten. I artikeln ingår en särskild förbundsstatsklausul som gäller Förenta staterna. I förhållande till Förenta staterna skall varje

hänvisning till lagstiftning, krav, förfaranden eller regler hos en fördragsslutande part eller hos den anmodade eller anmodande parten tolkas som en hänvisning till lagstiftning, krav, förfaranden eller regler i delstaten i fråga eller i ett annat område under amerikansk jurisdiktion.

Artikel 11. Ikraftträdande. Enligt punkt 1 i artikeln träder överenskommelsen i kraft 30 dagar efter den dag då båda fördragsslutande parterna skriftligen på diplomatisk väg meddelat varandra att de juridiska kraven för ikraftträdandet har uppfyllts enligt den nationella lagstiftningen. Punkt 2 i artikeln innehåller en övergångsbestämmelse enligt vilken överenskommelsen skall tillämpas på varje beslut om underhåll eller på betalningar som uppkommit på basis av sådana beslut, oavsett dagen för beslutet.

Artikel 12. Upphörande. Enligt punkt 1 i artikeln får vardera fördragsslutande parten säga upp överenskommelsen genom skriftlig underrättelse på diplomatisk väg till den andra fördragsslutande parten. I punkt 2 i artikeln föreskrivs om den tidpunkt då uppsägningen börjar gälla. I punkt 3 i artikeln föreskrivs att om en fördragsslutande parts behörighet att sköta åligganden enligt överenskommelsen helt eller delvis upphör, kan endera fördragsslutande parten avbryta tillämpningen av överenskommelsen eller, med den andra fördragsslutande partens samtycke, en del av överenskommelsen. I detta fall skall de fördragsslutande parterna i den utsträckning som nationell lagstiftning tillåter försöka minimera de ogynnsamma effekterna på erkännande och verkställighet av underhållsskyldigheterna enligt överenskommelsen i fortsättningen.

2 Lagförslag

1 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse i en blandad lag enligt vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den mellan Finlands regering och Amerikas förenta staters regering ingångna överenskommelsen om verkställighet av underhållsskyldighet gäller som lag sådana som Finland har förbundet sig till dem.

2 §. I ärenden enligt överenskommelsen som gäller fastställande av faderskap eller

underhåll för barn kan enligt paragrafen en domstol inte förordna att ett barn eller dess vårdnadshavare skall inställa sig vid domstolen personligen. Bestämmelsen i punkt 2 i artikel 8 i överenskommelsen har i fråga om tillämpningsområdet företräde framom den nationella lagstiftningen oberoende av i vilket lagrum det föreskrivs om personlig närvaro i en domstol.

3 §. Om ikraftträdandet av lagen föreskrivs genom förordning av republikens president. Avsikten är att lagen sätts i kraft samtidigt som överenskommelsen.

3 Ikraftträdande

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag då båda fördragsslutande parterna skriftligen på diplomatisk väg meddelat varandra att de juridiska kraven för ikraftträdandet har uppfyllts enligt den nationella lagstiftningen. Den föreslagna lagen föreslås träda i kraft samtidigt som överenskommelsen, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president.

4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis täcker riksdagens grundlagsstadgade befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla bestämmelser av materiell karaktär i en internationell förpliktelse som hör till lagstiftningens område. En avtalsbestämmelse skall anses höra till området för lagstiftningen 1) om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) i fall det om den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen skall föreskrivas i lag, 4) om det finns lagbestämmelser om den sak som lagen gäller eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken (GrUU 11/2000 rd,

GrUU 12/2000 rd ja GrUU 45/2000 rd). Detta är fallet oavsett om bestämmelsen strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

Artikel 2 i överenskommelsen gäller överenskommelsens räckvidd. Överenskommelsen tillämpas inte om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen i Finland. I lagen om underhåll för barn (705/1975) föreskrivs om föräldrars underhållsskyldighet, ändring av underhållsbidrag samt om indrivning av underhållsbidrag. Bestämmelser om erkännande och verkställighet av beslut om underhållsbidrag som fattats utomlands finns också på lagnivå. Artikel 2 innehåller en bestämmelse som hör till området för lagstiftningen och kräver riksdagens samtycke.

Artikel 6 i överenskommelsen gäller kostnaderna för tjänsterna, inbegripet, utan kostnader för den sökande, centralmyndighetens tjänster och det rättsliga och administrativa bistånd som behövs. På förordningsnivå har det föreskrivits att en sökande som saknar hemvist i Finland, under förutsättning av ömsesidighet, beviljas kostnadsfri rättegång i ärenden som gäller fastställande av faderskap eller underhållsskyldighet, utan hinder av vad som i övrigt föreskrivs om förutsättningarna för fri rättegång. Förordningen (833/1989) i fråga har utfärdats med stöd av lagen om ändring av lagen om samverkan mellan finska och utländska myndigheter vid rättegång samt om verkställighet i vissa fall av utländsk domstols beslut (171/1921). Enligt 20 § i lagen (737/1988) kan under förutsättning av ömsesidighet genom förordning bestämmas att fri rättegång i ärenden som bestäms i förordning på begäran skall beviljas personer som saknar hemvist i Finland och som inte annars kan beviljas fri rättegång. Artikel 6 i fråga förändrar inte just det nuvarande läget eftersom utrikesministeriet redan med stöd av de nuvarande bestämmelserna är skyldigt att säkerställa att tjänsterna är kostnadsfria då ministeriet tar emot en ansökan i ett underhållsbidragsärende från Förenta staterna. Alabama är den enda delstaten på vilken det nuvarande reciprocitetsarrangemanget inte tillämpas. Artikel 6 i överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området

för lagstiftningen och kräver riksdagens samtycke.

Artikel 7 i överenskommelsen gäller erkännande och verkställighet av beslut om underhåll. Om detta finns bestämmelser i lag och om detta skall enligt vedertagen praxis föreskrivas i lag. Enligt lagen om erkännande och verkställighet av utomlands givet beslut angående underhållsbidrag (370/83) och den med stöd av den utfärdade förordningen om erkännande och verkställighet av beslut om underhållsbidrag i vissa fall (832/1989) skall ett beslut som fattats i Förenta staterna redan nu erkännas och verkställas. Bestämmelserna i artikel 7 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen och kräver riksdagens samtycke.

I punkt 2 i artikel 8 i överenskommelsen förutsätts att ett barn eller en vårdnadshavare inte åläggs att personligen vara närvarande vid domstolen. I Finland kan en domstol t.ex. med stöd av 12 kap. 6 § i rättegångsbalken (690/1997) ålägga en part att infinna sig personligen i domstolen. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen skall genom lag föreskrivas om grunderna för en enskilds rättigheter och skyldigheter. Artikel 8 i överenskommelsen

innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och kräver riksdagens samtycke.

4.2 Behandlingsordning

Överenskommelsen innehåller inte bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i vare sig 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Enligt regeringens uppfattning kan överenskommelsen godkännas i riksdagen med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av den behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås att

Riksdagen godkänner den i Helsingfors den 3 april 2006 mellan Finland och Amerikas förenta stater ingångna överenskommelsen om verkställighet av underhållsskyldighet.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Amerikas förenta stater om verkställighet av underhållsskyldighet

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 3 april 2006 mellan Finlands regering och Amerikas förenta staters regering ingångna överenskommelsen om verkställighet av underhållsskyldighet gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

I de ärenden enligt överenskommelsen som gäller fastställande av faderskap eller underhåll för barn kan en domstol inte förordna att barnet eller dess vårdnadshavare skall infinna sig personligen vid domstolen.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 25 maj 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikesministerns ställföreträdare
Statsminister *Matti Vanhanen*

*Bilaga
Avtalstext*

ÖVERENSKOMMELSE

MELLAN FINLANDS REGERING OCH AMERIKAS FÖRENTA STATERS REGERING OM VERKSTÄLLIGHET AV UNDER- HÅLLSSKYLDIGHET

Finlands regering
och
Amerikas förenta staters regering (nedan
kallade fördragsslutande parter),

som beslutat att inrätta ett enhetligt och
effektivt system för verkställighet av un-
derhållsskyldighet, erkännande av beslut
om underhåll och fastställande av föräldra-
skap

i enlighet med paragraf 459A i den ame-
rikanska lagen om social trygghet och av-
delning 42, paragraf 659A, i den ameri-
kanska författningssamlingen United States
Code och i enlighet med finsk lagstiftning,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Syfte

1. Om inte annat följer av bestämmelserna
i denna överenskommelse avser de för-
dragsslutande parterna att enas om åtgärder
för

a) indrivning av underhållsbidrag eller
återbetalning av underhållsstöd som en un-
derhållsberättigad eller en myndighet som
utbetalat underhållsstöd till en underhålls-
berättigad person under en fördragsslutande
parts jurisdiktion (nedan kallade sökande)
har rätt till från en underhållsskyldig som
omfattas av den andra fördragsslutande par-
tens jurisdiktion (nedan kallad svarande),
och

b) erkännande och verkställighet av beslut
om underhållsbidrag, beslut om återkrav av

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA FOR THE ENFORCEMENT OF MAINTENANCE (SUPPORT) OBLIGATIONS

The Government of Finland
and
the Government of the United States of
America (hereinafter referred to as the Par-
ties),

Resolved to establish a uniform and effec-
tive framework for the enforcement of
maintenance obligations, the recognition of
maintenance decisions, and the determina-
tion of parentage,

In accordance with section 459A of the
Social Security Act, Title 42, United States
Code, section 659A, and as authorized by
the laws of Finland,

Have agreed as follows:

Article 1

Objective

Subject to the provisions of this Agree-
ment, the Parties hereby seek to provide for:

a. the recovery of maintenance or the re-
imbursement of maintenance to which a
maintenance creditor or a public body hav-
ing provided benefits for a maintenance
creditor subject to the jurisdiction of one
Party (hereinafter referred to as the claim-
ant) is entitled from a maintenance debtor
who is subject to the jurisdiction of the
other Party (hereinafter referred to as the re-
spondent), and

b. the recognition and enforcement of
maintenance orders, reimbursement orders

underhållsstöd och avtal mellan parterna, vilka fattats eller erkänts inom någondera fördragsslutande partens jurisdiktion (nedan kallade beslut om underhåll).

Artikel 2

Räckvidd

1. Denna överenskommelse gäller underhållsskyldighet till följd av familjerelation eller föräldraskap, inbegripet underhållsskyldighet för barn födda utom äktenskap. Underhållsskyldighet gentemot make eller maka eller förutvarande make eller maka i sådana fall där det inte finns några minderåriga barn verkställs dock enligt denna överenskommelse på basis av ömsesidighet mellan Finland och en enskild amerikansk delstat eller något annat område under amerikansk jurisdiktion.

2. Denna överenskommelse tillämpas på indrivning av utestående underhåll och på ändringar av belopp som skall betalas enligt befintliga beslut om underhåll.

3. Rättsmedlen i denna överenskommelse är inte exklusiva och påverkar inte möjligheten att använda andra rättsmedel för verkställighet av en gällande underhållsskyldighet.

4. Denna överenskommelse tillämpas inte om tillämpningen är uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen hos den anmodade fördragsslutande parten.

Artikel 3

Centralmyndigheter

1. Vardera fördragsslutande parten utser en centralmyndighet som skall främja efterlevnaden av bestämmelserna i denna överenskommelse.

2. Utrikesministeriet är centralmyndighet i Finland.

3. Office of Child Support Enforcement in the Department on Health and Human Services är centralmyndighet i Amerikas förenta stater i enlighet med avdelning IV-D i lagen om social trygghet.

4. De fördragsslutande parterna får utse andra myndigheter för att verkställa be-

and settlements (hereinafter referred to as maintenance decisions) made or recognized within the jurisdiction of either Party.

Article 2

Scope

1. This Agreement shall apply to maintenance obligations arising from a family relationship or parentage, including a maintenance obligation towards a child born out of wedlock. However, a maintenance obligation towards a spouse or former spouse where there are no minor children will be enforced under this Agreement on the basis of reciprocity between Finland and the individual states and other jurisdictions of the United States.

2. This Agreement applies to the collection of payment arrears on a maintenance obligation and to the modification in amounts due under an existing maintenance decision.

3. The remedies provided for in this Agreement are not exclusive and do not affect the availability of any other remedies for the enforcement of a valid maintenance obligation.

4. This Agreement shall not apply if such application would be manifestly incompatible with the public policy of the Requested Party.

Article 3

Central Authorities

1. The Parties shall each designate a body as Central Authority which shall facilitate compliance with the provisions of this agreement.

2. The Central Authority for Finland shall be the Ministry for Foreign Affairs.

3. The Central Authority for the United States of America shall be the Office of Child Support Enforcement in the Department of Health and Human Services, as authorized by Title IV-D of the Social Security Act.

4. The Parties may designate other public bodies to carry out any of the provisions of

stämmelser i denna överenskommelse i samråd med centralmyndigheten.

5. Varje ändring med avseende på en fördragsslutande parts centralmyndighet eller andra utsedda myndigheter skall genast meddelas den andra fördragsslutande partens centralmyndighet.

6. Centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos en fördragsslutande part skall sända underrättelserna direkt till centralmyndigheten eller en annan utsedd behörig myndighet hos den andra fördragsslutande parten.

Artikel 4

Ansökningar, översändande av handlingar och rättshjälp

1. En ansökan om indrivning av underhållsbidrag eller återkrav av underhållsstöd hos en svarande som omfattas av den anmodade fördragsslutande partens jurisdiktion skall göras av centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodande fördragsslutande parten och i enlighet med den anmodande fördragsslutande partens tillämpliga förfaranden.

2. Ansökan skall göras på engelska och finska eller svenska på ett standardformulär som de fördragsslutande parternas centralmyndigheter kommer överens om sinsemellan och till den skall fogas alla relevanta handlingar. Samtliga handlingar skall översättas till den anmodade fördragsslutande partens språk.

3. Centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodande fördragsslutande parten skall översända handlingarna som avses i punkterna 2 och 5 i denna artikel till centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten.

4. Innan handlingarna översänds till centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten skall centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodande fördragsslutande parten förvissa sig om att handlingarna är förenliga med den anmodande fördragsslutande partens lagstiftning och kraven i denna överenskommelse.

this Agreement in co-ordination with the Central Authority.

5. Any changes in the designation of the Central Authority or other public bodies by one Party shall be communicated promptly to the Central Authority of the other Party.

6. Communications shall be addressed by the Central Authority or other public body of one Party directly to the Central Authority or other responsible public body of the other Party as designated by that Party.

Article 4

Applications and Transmission of Documents and Judicial Assistance

1. An application for the recovery or reimbursement of maintenance from a respondent subject to the jurisdiction of the Requested Party shall be made by the Central Authority or other designated public body of the Requesting Party, in accordance with the applicable procedures of the Requesting Party.

2. The application shall be made on a standard form in English and Finnish or Swedish, to be agreed upon by the Central Authorities of both Parties, and shall be accompanied by all relevant documents. All documents shall be translated into the language of the Requested Party.

3. The Central Authority or other designated public body of the Requesting Party shall transmit the documents referred to in paragraphs 2 and 5 of this Article to the Central Authority or other designated public body of the Requested Party.

4. Before transmitting the documents to the Central Authority or other designated public body of the Requested Party, the Central Authority or other designated public body of the Requesting Party shall satisfy itself that they comply with the law of the Requesting Party and the requirements of this Agreement.

5. I sådana fall där ansökan grundar sig på eller handlingarna innehåller ett beslut om fastställande av föräldraskap eller betalning av underhåll, fattat av en behörig domstol eller ett behörigt organ, skall

a) centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodande fördragsslutande parten översända en kopia av beslutet, vilken skall bestyrkas eller verifieras enligt den anmodade fördragsslutande partens krav,

b) till beslutet fogas ett intyg om beslutets laga kraft eller om det inte vunnit laga kraft om dess verkställbarhet och bevis om att svaranden varit närvarande under förhandlingen eller underrättats om förhandlingen och getts tillfälle att infinna sig,

c) centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodande fördragsslutande parten omedelbart på grund av lag underrätta centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten om alla senare ändringar av det belopp som skall verkställas enligt beslutet.

6. De fördragsslutande parterna skall vid utförandet av sina åligganden enligt denna överenskommelse bistå varandra och lämna varandra information inom ramen för sina respektive lagstiftningar och i enlighet med gällande fördrag om rättshjälp mellan de fördragsslutande parterna.

7. Alla dokument som översänds enligt denna överenskommelse är undantagna från kravet på legalisering.

Artikel 5

Uppgifter för den anmodade fördragsslutande partens centralmyndighet

Centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten skall på den sökandes vägnar vidta alla vederbörliga åtgärder för att erhålla återbetalning av eller kompensation för underhåll, inbegripet inledande och fullföljande av rättsliga förfaranden som gäller underhåll, fastställande av föräldraskap vid behov, verkställighet av rättsliga eller administrativa beslut och indrivning av betalningar och utbetalning av belopp som drivits in.

5. When the application is based on or the documents include a decision issued by a competent court or agency establishing parentage or for the payment of maintenance:

a. the Central Authority or other designated public body of the Requesting Party shall transmit a copy of the decision certified or verified in accordance with the requirements of the Requested Party;

b. the decision shall be accompanied by a statement of finality or, if not final, a statement of enforceability and by evidence that the respondent has appeared in the proceedings or has been given notice and an opportunity to appear;

c. the Central Authority or other designated body of the Requesting Party shall notify the Central Authority or other designated body of the Requested Party of any subsequent change by operation of law in the amount required to be enforced under the decision.

6. In carrying out their tasks under this Agreement, the Parties shall provide each other assistance and information within the limits of their respective laws, and consistent with any treaties related to judicial assistance in force between the Parties.

7. All documents transmitted under this Agreement shall be exempt from legalization.

Article 5

Functions of the Central Authority of the Requested Party

The Central Authority or other designated public body of the Requested Party shall take on behalf of the claimant all appropriate steps for the recovery or reimbursement of maintenance, including the institution and prosecution of proceedings for maintenance, the determination of parentage where necessary, the execution of any judicial or administrative decision and the collection and distribution of payments collected.

Artikel 6

Kostnader för tjänsterna

Centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten skall tillhandahålla, utan kostnader för den sökande, samtliga förfaranden som beskrivs i denna överenskommelse, inbegripet centralmyndighetens tjänster och det rättsliga och administrativa bistånd som behövs. Kostnaderna för blod- eller vävnadstest för fastställande av föräldraskap skall bäras av centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten utan kostnader för den sökande. I Finland kan dock i ärenden som gäller fastställande av föräldraskap och underhåll en sökande som förlorat sin sak åläggas att betala rättegångskostnaderna om talan befunnits uppenbart ogrundad. Centralmyndigheten eller en annan utsedd myndighet hos den anmodade fördragsslutande parten kan bestämma att svaranden skall betala de kostnader som uppkommit till följd av en rättegång mot honom eller henne.

Artikel 7

Erkännande och verkställighet av beslut om underhåll

1. En fördragsslutande part skall erkänna och verkställa beslut om underhåll som fattats av den andra fördragsslutande parten, inbegripet sådana beslut om underhåll genom vilka föräldraskap fastställs, i den omfattning som omständigheterna i fallet stödjer ett erkännande och verkställighet i enlighet med tillämpliga lagar och förfaranden hos den förstnämnda fördragsslutande parten.

2. Beslut om underhåll som fattats i svarandens utvaro betraktas som beslut enligt punkt 1 om det kan visas att svaranden delgivit ärendet och beretts möjlighet att bli hörd i enlighet med den anmodade fördragsslutande partens bestämmelser.

3. Den anmodade fördragsslutande parten skall vidta alla vederbörliga åtgärder för att få till stånd ett beslut om underhåll, om den

Article 6

Cost of Services

All procedures described in this Agreement, including services of the Central Authority, and necessary legal and administrative assistance, shall be provided by the Central Authority or other designated public body of the Requested Party without cost to the claimant. The costs of testing blood or tissue for parentage determinations shall be borne by the Central Authority or other designated public body of the Requested Party. However, Finland, when executing requests for the establishment of parentage and the establishment of maintenance, may assess costs against a losing claimant if it determines that the claim was frivolous. The Central Authority or other designated public body of the Requested Party may assess costs in any proceeding against the respondent appearing in its jurisdiction.

Article 7

Recognition and Enforcement of Maintenance Decisions

1. Maintenance decisions, including maintenance decisions arising from a determination of parentage, from one Party shall be recognized and enforced in the other Party to the extent that the facts in the case support recognition and enforcement under the applicable laws and procedures of the latter Party.

2. Maintenance decisions made after the failure of the respondent to appear shall be considered as decisions under paragraph 1 if it is demonstrated that notice had been given and the opportunity to be heard had been satisfied in a way to satisfy the standards of the Requested Party.

3. The Requested Party shall take all appropriate steps to establish a maintenance decision if it is unable, under paragraph 1, to

inte enligt punkt 1 kan erkänna ett beslut om underhåll av den anmodande fördragsslutande parten.

Artikel 8

Tillämplig lag

1. En fördragsslutande part skall utföra alla åtgärder och förfaranden enligt denna överenskommelse i enlighet med sin egen lagstiftning, inbegripet val av lagregler och förfaranden.

2. Ett barn eller barnets vårdnadshavare behöver inte vara närvarande under rättsliga förfaranden enligt denna överenskommelse i den anmodade fördragsslutande parten.

Artikel 9

Territoriell tillämpning

1. För Finlands del tillämpas denna överenskommelse i hela landet.

2. För Amerikas förenta staters del tillämpas denna överenskommelse i de femtio delstaterna, distriktet District of Columbia, Guam, Puerto Rico, amerikanska Jungfruöarna och varje annat område under amerikansk jurisdiktion som iakttar avdelning IV-D i lagen om social trygghet.

Artikel 10

Klausul avseende förbundsstaten

I förhållande till Förenta staterna skall varje hänvisning till lagstiftning, krav, förfaranden eller regler hos en fördragsslutande part eller hos den anmodade eller anmodande parten tolkas som en hänvisning till lagstiftning, krav, förfaranden eller regler i delstaten i fråga eller i ett annat område under amerikansk jurisdiktion.

Artikel 11

Ikraftträdande

1. Denna överenskommelse träder i kraft 30 dagar efter den dag då båda fördragsslutande parterna skriftligen på diplomatisk väg meddelat varandra att de juridiska kra-

recognize a maintenance decision of the Requesting Party.

Article 8

Applicable Law

1. All actions and proceedings under this Agreement by either Party shall be carried out pursuant to the law including choice of law provisions and procedures of that Party.

2. The physical presence of the child or custodial parent shall not be required in proceedings under this Agreement in the Requested Party.

Article 9

Territorial Application

1. For Finland, this Agreement shall apply to the whole country.

2. For the United States of America, this Agreement shall apply to the fifty states, the District of Columbia, Guam, Puerto Rico, the United States Virgin Islands, and any other jurisdiction of the United States participating in Title IV-D of the Social Security Act.

Article 10

Federal State Clause

With respect to the United States, any reference to the law or requirements or procedures or standards of a Party or of the Requesting or Requested Party shall be construed as a reference to the law, requirements, procedures or standards of the relevant state or other jurisdiction of the United States.

Article 11

Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force thirty days after the date when both Parties have notified each other in writing through the diplomatic channel that the legal re-

ven för ikraftträdandet har uppfyllts enligt den nationella lagstiftningen.

2. Denna överenskommelse tillämpas på varje beslut om underhåll eller på betalningar som uppkommit på basis av sådana beslut, oavsett dagen för beslutet.

Artikel 12

Upphörande

1. Vardera fördragsslutande parten får säga upp denna överenskommelse genom skriftlig underrättelse på diplomatisk väg till den andra fördragsslutande parten.

2. Uppsägningen träder i kraft första dagen i den tredje månad som följer på mottagandet av underrättelsen.

3. Om en fördragsslutande parts behörighet att sköta åligganden enligt denna överenskommelse helt eller delvis upphör, kan endera fördragsslutande parten avbryta tillämpningen av överenskommelsen eller, med den andra fördragsslutande partens samtycke, en del av överenskommelsen. I detta fall skall de fördragsslutande parterna i den utsträckning som nationell lagstiftning tillåter försöka minimera de ogynnsamma effekterna på erkännande och verkställighet av underhållsskyldigheterna enligt denna överenskommelse i fortsättningen.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna överenskommelse.

Upprättad i Helsingfors den 3 april 2006 i två exemplar på finska och engelska, vilka båda texter är lika giltiga.

FÖR FINLANDS REGERING

FÖR AMERIKAS FÖRENTA
STATERS REGERING

quirements under domestic law for entry into force have been fulfilled.

2. This Agreement shall apply to any outstanding maintenance decision, or payment accrued under such decision, regardless of the date of that decision.

Article 12

Termination

1. Either Party may terminate this Agreement by notification in writing addressed to the other Party through the diplomatic channel.

2. The termination shall take effect on the first day of the third month following the receipt of the notification.

3. In the event that either Party's domestic legal authority to carry out its obligations under this Agreement ceases, in whole or in part, either Party may suspend application of this Agreement, or with the agreement of the other Party, any part of this Agreement. In that event, the Parties will seek, to the fullest extent practicable in accordance with domestic law, to minimize unfavorable effects on the continuing recognition and enforcement of maintenance obligations covered by this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done at Helsinki in duplicate, this 3rd day of April, 2006, in the Finnish and English languages, each text being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
FINLAND

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA